

YEREL YÖNETİMLER, TARIM VE ÇEVRE

Prof. Dr. Kamil Okyay SINDIR
kamil.sindir@ege.edu.tr

GİRİŞ

Sağlıklı çevrede yaşam hakkı en temel insan haklarından birisidir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasamız da bu hakkı güvence altına almıştır. Bu nedenle çevre kirliliği veya sağlıklı bir çevre oluşumu esas itibarıyla bir anayasa ihlali olup suç teşkil etmektedir.

Belediye, kanun ve çeşitli mevzuatlarda ve dokümanlarda, “belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan bir karar organı, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mahalli özerkliğe sahip, kamu tüzel kişisi” olarak tanımlanıyorsa da böylesi bir tanım günümüz koşullarında pek yeterli değildir. Çünkü bu ifadede belediyelerin “insan odaklı” ve sadece belde sakinlerinin sorunlarına yönelik var olduğu gibi bir anlam yatmaktadır. Oysa her şey insan için değildir, olmamalıdır da. İnsan, içinde yaşamını sürdürmeye çalıştığı doğanın bir parçasıdır ve bu nedenledir ki belediyeler “sürdürülebilir doğal çevrenin, ekosistemin ve canlı veya cansız yaşamın” ihtiyaçları için var olmalıdır. İşte bu bağlamda “belediye” kavramı; insan ve çevresinin bütünlük bir yapı içerisinde değerlendirilmesi suretiyle yeniden tanımlanmalı ve ilgili mevzuat bu yönde şekillendirilmelidir.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) bilgi ve belgelerine göre sağlıklı bir kent tanımında şu hususlar ön plana çıkıyor;

- Konut nitelikleri dahil olmak üzere, yüksek kalitede temiz ve güvenli bir fiziki çevre.
- Günümüzde kararlı, ancak geleceğe yönelik olarak sürdürülebilir özellikte bir ekosistem.
- Elbirliğiyle destekleyen ve zarar vermeyen bir toplum.
- Yaşantıları, sağlıkları ve iyiliklerini etkileyen kararlara, toplumun ileri derecede katılımı.
- Bütün hemşerilerin yiyecek, su, barınak, gelir, güvenlik ve iş gibi, temel gereksinimlerinin karşılanması.
- Çok değişik erişim, etkileşim ve iletişim şansı ile çok çeşitli yaşantı ve kaynaklara ulaşabilme.
- Çeşitli yaşamsal ve yeniliklere açık kent ekonomisi.
- Kentte yaşayanlar ile diğer kişi ve grupların kültürel ve biyolojik mirasları ve geçmişle bağın güçlendirilmesi.
- Daha önceki niteliklerle uyumlu ve bunları güçlendiren bir biçim.
- Optimal seviyede, uygun halk sağlığı ve hasta bakım hizmetlerine herkesin ulaşabilmesi.
- Yüksek sağlık düzeyi (yüksek düzeyde olumlu sağlık ve düşük hastalık düzeyleri).

Yukarıda madde madde ortaya konan DSÖ kriterlerine dikkat edilecek olursa; sağlıklı bir kent tanımlanması için sağlıklı ve güvenli bir fiziki çevre ve sürdürülebilir bir ekosistem olmazsa

*Bu Bildiri Ziraat Mühendisleri Odası Adına Düzenlenmiştir.

olmaz koşuttur. Aynı zamanda toplumun da bunları destekleyen veya en azından bu değerlere zarar vermeyen bir yapıda oluşması gerekmektedir. Yaşantıları, sağlıkları, iyiliklerini etkileyen kararlar alınırken toplumun katılımını sağlamak gerekir. Sağlıklı tanımlanabilecek bir kent içinde bütün hemşerilerin temel gereksinimlerinin karşılanması da gerekmektedir.

Çeşitli yaşantı ve kaynaklara ulaşabilmek ve yeniliklere açık bir kent ekonomisine sahip olmak gerekmektedir. Kültürel miraslara geçmişle bağın güçlendirilmesi anlamında sahip çıkılması ve bütün bu bahsedilen kriter/niteliklerle uyumlu ve bunları güçlendiren bir biçim, bir yapı, bir yönetimin de devrede olması zorunlu kılınmalıdır. Tabi ki sağlık olanaklarına halkın tüm bireylerinin ulaşabilmesi ve halkın yüksek bir sağlık düzeyine ulaştırılması da sağlıklı bir kentin koşulları arasındadır. Sağlıklı bir toplumu sağlıksız bir toplumdan ayıran başlıca özellikler arasında sağlıklı toplumlarda olumlu düşünmenin egemen olduğunu söyleyebiliriz. İşbirliği ve bir arada yaşama çabası, problem yaratma değil çözüm getirme, dayanışma, kişilerin değil fikirlerin tartışılıyor olması, bireyciliğin yerini toplumsal uzlaş ve paylaşımın alması sağlıklı toplumun özellikleri arasındadır.

Sağlığa yönelik yatırımın çok kutsal bir yatırım olacağını ancak insan sağlığını koruma çabası içerisinde çevre sağlığının da sürdürülebilir yaşam adına gözetilmesi gerektiğini de bir kez daha vurgulamak gerekir.

Tarım ve Çevre

Tarım alanlarının tarım dışı amaçla kullanılması hemen hemen bütün kentlerin en başta gelen sorunudur. Sadece kentlerin değil, kırsalın da, ve hatta ülkemiz coğrafyasının her noktasının ciddi bir sorunudur. Sanayi tesisleri, organize sanayi bölgeleri, turizm tesisleri, imarlaşma gibi nedenlerle tarım alanlarımız sürekli daralmakta, tarımsal üretim dışına çıkmakta ve kullanılamaz hale gelmektedir.

Bir yandan gıda güvencesi, yeterli ve sağlıklı gıda derken diğer yandan artan dünya gıda fiyatlarından yakınmak bir çelişkidir. Bütün bunların temel nedenlerinden birisi tarım alanlarının yok olması veya kullanılamaz hale gelmesi, sadece insan eliyle değil, doğanın da kuraklık, çölleşme vs. gibi etkileriyle sürekli azalıyor olmasıdır.

Ülkemiz nüfusu her yıl yaklaşık 1 milyon artıyor. Bu ilave 1 milyonu doyuracak ek alanları yaratmak mümkün olmasa da verim artışı sağlayabilmek için önlemler almak gerekiyor. Ancak bırakalım artırılmıyor olmasını tersine tarım dışına çıkarılmaları sonucu tarım alanlarımız sürekli daralıyor.

Tarım alanlarının tarım dışı amaçla kullanılmasını önlemeye yönelik “5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu” gereğince tarım topraklarının sınıflandırılması, kullanım planlarının hazırlanması konularında Bakanlığın en kısa zamanda çalışma yapması gerekmektedir. Hatta söz konusu sınıflandırma işleminin 2005 yılında yasalaşan kanunun öngördüğü şekilde 2 yıl içerisinde (2007 yılı ortalarında) bitirilmiş olması gerekirken, İzmir’in ve daha birçok ilimizin daha henüz tarım topraklarının sınıflandırılması ve kullanılmasına yönelik hiçbir plan çalışması da bulunmamaktadır. Sadece geçici olarak, parsel bazında herhangi bir tarım toprağı üzerinde herhangi bir yatırım yapılması veya bir başka sorun nedeniyle bir sorgulama yapılması söz konusu olduğunda alan hakkında Tarım İl

*Bu Bildiri Ziraat Mühendisleri Odası Adına Düzenlenmiştir.

Müdürlüğünden bilgi istenmekte ve bu kapsamda o ildeki Toprak Koruma Kurulu toplantıya çağrılarak söz konusu arazinin tarım toprağı olup olmadığı, ve yeni sınıflandırma sistemine göre arazinin marjinal tarım toprağı mı, mutlak tarım toprağı mı, dikili ürün arazisi mi yoksa özel ürün arazisi mi olduğu konusunda kararlar alınmaktadır. Böylece söz konusu tarım alanı, bütününe yönelik korumacı bir yaklaşımdan uzaklaşarak gittikçe eritilen ve tarım dışına itilen bir alan durumuna girmektedir. Oysa bütün tarım alanlarının önceden planlara tescillenmesi ve aynı arkeolojik sit alanları gibi Nazım İmar Planlarının ve Çevre Düzeni Planları'nın da dikkate alınması suretiyle arazi kullanımına yönelik tarımsal sit alanlarının oluşturularak koruma altına alınması gerekir. Aynı zamanda, büyükşehir ve ilçe belediyelerinin imar planlarında tarım topraklarını koruyucu önlem ve kararları da alması mutlak surette gerekmektedir.

Kaçak yapılaşmaların derhal ve kararlılıkla ortadan kaldırılması gerekir. Bu amaçla uydu teknolojilerinden de yararlanılabilir. Ayrıca aynı zamanda tarım topraklarının uzaklaşarak yok olmasına neden olan su ve rüzgar erozyonunun da önlenmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekir.

Üreticiler içinde bulundukları ekonomik sıkıntıları ve daha fazla üretemez duruma gelmeleri nedeniyle topraklarını özellikle endüstriyel tarım işletmelerine, çok uluslu şirketlere satmak zorunda kalmaktadırlar. Hatta bir bankadan aldığı kredi ile girdisini sağlayıp, üretim yapmaya çalışan, ancak o borcunu da ödeyemediği için başka bir bankadan daha kredi alıp, kredi ile kredi borcunu kapatmaya çalışan çiftçi şu anda ipotekli olan arsasını, tarlasını kaybetmek durumuna gelmiş bulunmaktadır. Ne yazık ki böylece bir yandan tarımsal alanlarımız ve esasen tarımımız yok olmakta diğer yandan da yoksulluk, işsizlik, açlık ve bunların sonucunda köyden kente göç olgusu kentler için de sosyal bir sorun olarak etkisini göstermektedir.

Tarım Topraklarımızın Kirliliği

Bilindiği gibi toprak, üretilmeyen bir doğal kaynaktır. Aynı zamanda yaşayan, canlı, yenilenemez, doğal bir kaynaktır. Toprağına sahip çıkmamız gerekiyor. Ülke toprağını da hem tarımsal, hem orman, hem kentsel, hem de kıyıları ile bir bütün olarak değerlendirmemiz gerekiyor. Bu bağlamda, ülke topraklarımızın bir yandan amaç dışı ve yanlış kullanım ile diğer yandan da erozyonla ve kirlilikle yok olmakta olduğunu da artık görmemiz gerekiyor.

Topraklarımız, çiftçilerimize yeterli yayın ve eğitim amaçlı kamu hizmetlerinin verilememesi nedeniyle özellikle pestisit, mineral gübre ve çeşitli kimyasalların yanlış uygulanması sonucu kirlenmektedir. Toprak kirliliği ülkemizin her yerinde yaşanan ve sürdürülebilir tarımsal üretimin önündeki en önemli engellerden birisidir. Bir yandan sanayi, maden ve turizm tesislerinin yarattığı kirlilik ve bunun yanında da kentsel yerleşimlerden kaynaklanan kirleticiler, tozlar, gaz emisyonları gibi sebeplerle de çevre topraklarımız kirleniyor. Bu bağlamda çözüm için öncelikle üreticinin bilinçlendirilmesi gerekir. Ancak ne yazık ki kamusal yayım hizmetin içi boşaltılmış ve çiftçi ile bilgi kaynakları arasındaki kanallar yok edilmiş durumdadır.

*Bu Bildiri Ziraat Mühendisleri Odası Adına Düzenlenmiştir.

Toprak kirliliğinin ilgili yönetmelikler uyarınca izlenmesi, toprak kirliliğine neden olan sanayi tesislerinin arıtma ve filtrasyon uygulamalarının zorunlu tutulması, gece-gündüz 24 saat kontrolü ve izlenmesi gerekmektedir. Toprak tahlillerinin her üretim kararı öncesinde mutlak surette yapılması ve gübre uygulamalarının tahlil sonuçlarına göre geliştirilen öneriler doğrultusunda yapılması da toprak kirliliğinin önlenmesi için gereklidir.

Sulama ve Kullanma Sularının Kirliliği

Yer altı ve yerüstü sularımız, çiftçilerimize yeterli yayım ve eğitim amaçlı kamu hizmetlerinin verilememesi nedeniyle kimyasalların (pestisit, mineral gübre ve diğer çeşitli kimyasallar) yanlış ve bilinçsiz uygulanması sonucu kirlenmektedir. Sularımız aynı zamanda sanayi ve turizm tesisleri ile kentsel yerleşimlerden kaynaklanan kirleticiler ve madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan asit maden drenajı sonucu ağır metal kirlenmesi nedeniyle de önemli ölçüde kirlenmektedir.

Bu kapsamda, çiftçi eğitim ve yayım hizmetlerinin kamu hizmeti olarak Tarım İl Müdürlüğü'nün yanı sıra gerekirse Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun madde 7.i bendinin verdiği yetki ve sorumlulukla Büyükşehir Belediyesi tarafından da yerine getirilmesi gerekli görülmektedir. Diğer yandan, su havzalarımızdaki kirliliğinin ilgili yönetmelikler uyarınca izlenmesi ve su kirliliğine neden olan sanayi tesislerinin arıtma ve filtrasyon uygulamalarının zorunlu tutulması, izlenmesi, denetimlerin sürekli olarak yapılması ve ayrıca havza koruma alanlarında her türlü kirletici faaliyetlerin engellenmesi şaamsal önemdedir.

Son yıllarda kuraklık sorunu nedeniyle ürün verim ve kalitelerinde düşüş ve ayrıca kullanılabilir sulama suyunun azalması sonucu sulamaya dayalı ürünlerde alan daralması yaşanmaktadır. Bu bağlamda DSİ ve Büyükşehir Belediyesi'nce planlanmış, programa alınmış ve inşaat aşamasında bulunan baraj ve göletlerin en kısa zamanda tamamlanması ve Çamlı Barajı'nın yeniden programa alınması gerekmektedir.

Ayrıca, madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan asit maden drenajı, siyanür ve diğer ağır metallerin yaratabileceği su kirlilik riskinin çok yüksek olduğunu söyleyebiliriz. İzmir'imizin tepesindeki Efem Çukuru'ndaki bir maden işletmesinin İzmir'in içme suyunun kirlenmesine yönelik yüksek riskini de görerek, çevre ve kent bilincini bu anlamda oluşturmak gerekiyor.

Su havzalarının kirliliği ile ilgili yönetmelikler koruyucudur. Kirletici faaliyetlere önlemek anlamında önemlidir. Kuraklık sorununu yaşadık, yaşayacağız. Şu anki mevcut önlemler ile bu sorunu sadece durdurmak veya yavaşlatmak mümkün olmaktadır. Yeni önlemler alınmadığı takdirde, yer küre bazında bu sorun büyümeye devam edecektir.

Gıda Güvenliği

Gıda Güvenliği, kent yurttası olarak hepimizi doğrudan ilgilendiren bir konudur. İnsanların fiziksel ve mental gelişimlerini sağlamak için yeterli miktarda ve sağlık yönünden güvenli gıda alması bir insan hakkıdır ve insan haklarının temelini oluşturur. Gıda güvenliği dediğimizde sağlıklı ve kusursuz gıda üretimini sağlamak amacı ile gıdaların üretim, işleme, muhafaza ve dağıtımları sırasında gerekli kurallara uyulması, önlemlerin alınmasıdır. Peki, alınıyor mu, alınabiliyor mu? Biz bu anlamda nerede duruyoruz, ne durumdayız?

*Bu Bildiri Ziraat Mühendisleri Odası Adına Düzenlenmiştir.

Gıda güvenliği ve hijyeni konularında üretici ve tüketicinin korunması bağlamında 5179 sayılı bir Gıda Kanunu bulunmaktadır. Kanun, gıda maddelerinin kontrolü yetkisini Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'na vermiş durumdadır. Ankara, Çankaya Belediyesi'nin bir başvurusu ile Danıştay'dan çıkan kararla bu yetkiyi artık belediyeler de kullanabiliyorlar. Yetkinin kimde olduğundan çok pazaryerlerinde gıda denetiminin ne kadar titizlikle yapıldığı çok daha önemlidir. Rutin analiz kontrollerinin en azından rastgele olarak yapılması çok önemlidir. Bilindiği gibi yurtdışına önemli bir oranda tarım ürünleri ihracatımız var. İhraç etmekte olduğumuz tüm ürünlerimizin kalıntı analizlerini yaptırmak zorundayız. Aksi takdirde Avrupalı bunları almıyor. Ancak diğer yandan yurtiçinde bu ürünleri analiz yapmadan tüketiciye ulaştırıyoruz. Pestisit kullanımının ne kadar bilinçsiz olduğunu da düşünürseniz nasıl ciddi bir risk alındığını da görebilirsiniz. Pestisitlerin insan sağlığındaki risklerini burada söylemek gereği bile duymuyorum zira olabilecek en ölümcül tehdidi taşıyorlar.

Pazaryerlerindeki söz konusu sorunların çözümünde; sağlıklı bir idari yapı ve denetimi sağlamak ve bir pazaryeri yönetmeliği veya benzeri bir mevzuatı çıkarmak ve uygulamak gerekiyor.

Diğer yandan hepimizin bildiği gibi Tüketici Haklarını Koruma yasası gereğince tüketicilerin ne yediğini, ne içtiğini, gıdanın özellikleri, riskleri, tehlikeleri hakkında tam ve doğru bilgilendirme hakkı bulunmaktadır. Peki, bu gerçekten sağlanabiliyor mu? Özellikle yaş meyve ve sebze ile ilgili olarak tüketicilerimizin ne yediği, bu ürünlerde hangi kimyasal kalıntı limitlerinin olduğu ne yazık ki bilinmiyor.

Şöyle ki, Türkiye'de 2006 yılında gıda satışı yapan yerlere denetim sayısı 147 bindir. Türkiye'de toplam gıda satış yeri 400 bindir. Bir yere bir kere gitmek yetmiyor. Çoğunlukla aynı yere ikinci kez gitmek gerekebiliyor. Bu da yapılması gereken denetim sayısını 800 bine çıkarır. Yani, 2006 yılında 800 bin işyerinin sadece 147 bini denetlenmiş. Yani denetlenen işyeri sayısı, 147 bin işyeri iki kez gidildiği düşünüldüğünde 75 bindir. Bu rakamlar, denetim anlamında ciddi bir sorun olduğunun göstergesidir.

Çocuklarımızın yedikleri hamburger, kola, fast food gibi yiyeceklerle tanışma yaşı 1'e düşmüş, 1 ve 2 yaşındaki çocukların % 19'u, 3 yaşındaki çocukların % 33'ü bu yiyecekleri tatmış oluyor. Çocukların gıda güvenliği söz konusu olduğunda okullardaki kantinlerde çok ciddi riskler var.

Kent sağlığı ve Gıda ve Tarım ile ilgili bir diğer konu son yıllarda gittikçe tartışılır olan "Balık Çiftlikleri". Özellikle yarımada sahillerimizde, yerleşim bölgelerine yakın olan ve ruhsat kapasitelerinin üzerinde üretim yapan çiftliklerin olası kirlilik riskleri ve görüntü kirlilikleri yöre insanlarımız arasında bazı huzursuzluklara ve rahatsızlıklara neden olmaktadır. Söz konusu kültür balıkçılığı çiftlikleri, her türlü yasal koşulları sağlayarak ruhsat almış durumda olsalar da yer değiştirmeleri konusunda Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından çıkartılan bir yönetmelik uyarınca kendilerine tanınan süre içerisinde kendilerine gösterilen ve kıyıda daha uzak bir konuma taşınmaları gerek çevre koruma gerekse toplumsal huzur açılarından önemli bir gerekliliktir.

*Bu Bildiri Ziraat Mühendisleri Odası Adına Düzenlenmiştir.

Kırsal Altyapı ve Ulaşım Hizmetleri

Kolay, rahat ve ucuz ulaşım sağlıklı bir kent yapılanmasında en önemli unsurlardan birisidir. Kırsal ve Köy yolları da bu kapsamda özellikle Büyükşehir Belediyesi sınırları içine giren kırsal alanların büyüklüğü göz önüne alındığında büyük önem taşıyor. Kırsalda, köy içi ve dışı yolların durumu, ulaşım, eğitim ve sağlık hizmetlerinde fırsat eşitsizliği ortadan kaldırılmalıdır. Köylerimizin de bir kentli gibi eşit ve insanca yaşam standardına erişebilmesi için yeterli kaynakları ne yazık ki bulunmamaktadır. Kanalizasyon, doğal gaz, su, elektrik, yol, vb altyapı ihtiyaçları, tarımsal üretimi destekleyen kırsal altyapılar yetersiz kalmaktadır. Bunların yanında tarım arazilerinin ıslahı, tesviyesi, tahlilleri, toprak ve su korunumu vb hizmetler de yeter düzeyde götürülememektedir. Bu bağlamda, Büyükşehir Belediyemiz yetki alanına giren yerlerde sorunun çözümüne yönelik 5216 sayılı Kanunun verdiği yetkileri kullanarak söz konusu hizmetleri adil, dengeli ve planlı yatırımlarla öncelikli olarak ele almalıdır.

Pergel yasası tanımlaması yapılan söz konusu 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu gereğince 50 km. yarıçapın içine giren hemen her yer kırsal nitelikte olarak tanımlanmaktadır. İzmir Büyükşehir Belediyesi yetki sınırları içerisine giren toplam alanın % 80'e yakın bir kısmı tarım ve toprak özelliği itibarıyla kullanılabilir bir alandır.

Büyükşehir Belediyesi Kanunu da tarım ve tarımla ilgili gıda konularında Büyükşehir Belediyesi'ne birçok yetki vermiştir. Şöyle ki;

- Kanun ile büyükşehir belediyesi sınırları içerisine giren ve yasa öncesinde bağımsız hukuki statüleri olan ilçe belediyelerinin sınırları içerisindeki, hemen tüm hizmet alanlarında (planlama, ruhsatlandırma, ulaşım, çevre korunumu, kültürel mirasın korunması, sosyal tesisler, zabıta hizmetleri, su ve kanalizasyon vb.) görev, yetki ve sorumluluklar büyükşehir belediyesine devredilmektedir.
- Kanun'un 7.maddesinin;
 - (i) bendine göre; *“Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak; ağaçlandırma yapmak;”* ve
 - (r) bendine göre ; *“Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak.”*
 - (j) bendine göre; *“Gıda ile ilgili olanlar dahil birinci sınıf gayrisihhi müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek.”*

Büyükşehir Belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları arasına girmektedir. Diğer yandan, sürdürülebilir kırsal kalkınma, çevre ve havza korunumları ve ayrıca “gıda güvenliği” konularının yaşamsal önemleri ve bu konularda büyükşehir belediyelerine verilmiş bulunan görev, yetki ve sorumluluklar düşünüldüğünde;

- “Tarım ve Kırsal Kalkınma Komisyonu”, “Doğal Kaynaklar ve Havza Korunumu Komisyonu” ve “Gıda Komisyonu” adları altında komisyonların da kurularak işlevsel hale getirilmesi gerekmektedir.

*Bu Bildiri Ziraat Mühendisleri Odası Adına Düzenlenmiştir.

- Tüzel kişiliği kalkan köylerin malvarlıkları hak, alacak ve borçlarının mahalle olarak katıldıkları belediyeye devredilmesinde, köyün tarımsal üretim amaçlı ortak kullanım alanlarından Çayır ve Meraların imar kapsamına girmemesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
- Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisine girerek tüzel kişiliği sona eren köylerin mahalle muhtarlıklarına dönüştürülmesi sonucunda bu köylerimize götürülecek olan;
 - ✓ Yol-Su-Elektrik-Ulaşım hizmetleri,
 - ✓ Toprak Muhafaza ve
 - ✓ Erozyon Kontrolü hizmetlerinin de
 Büyükşehir Belediyelerince gerçekleştirilmesi ve bu kapsamda öncelik verilmesi gerekmektedir.
- Yine Kanun'un 7.maddesinin;

(e) bendine göre; İmarlı arsa üretmek görevi verilen BŞB'nin bu arsaları tarım arazileri dışında belirlenmesi zorunluluğu getirilmektedir.

Belediyelerin bu konulardaki öncü ve sürdürülebilir çalışmaları önem kazanıyor. Belediyeler, çevre sağlığı performansını artırmak için hizmet ettikleri toplumda çevre duyarlılığını yaratmalı diğer yandan kendi çevre sağlığı performanslarını gözden geçirmelidirler. Enerji, su, doğal kaynaklar, atık, geri dönüşüm, kirlilik, biyo-çeşitlilik konularındaki politikalarını gözden geçirmeliler. Durum analizi yapmalılar, etkili bir toplum katılımı sağlamalı ve bunun gereği olarak önceliklerini belirlemelidirler. Politika önceliklerini ve eylem planlarını oluşturmaları, toplumun birçok kesiminden, farklı düzeylerden destek sağlamalıdır.

Çevre Sağlığı için 7 Temel Prensip

Belediyelerin sağlıklı bir çevre oluşturabilmesinde bilim insanlarınca 7 temel prensip ortaya konmaktadır;

1. Kişilere ve Doğal Yaşama Odaklanmak
2. Eşitsizlikleri Belirlemek ve Düzeltmek
3. İşbirliği ve Ortaklık
4. Katılımcı Demokrasi
5. Güvenliğe Öncelik Vermek
 1. Geçmişte olan kirlilikleri düzeltmek
 2. Mevcut riskleri kontrol etmek
 3. Gelecekteki olası sorunları önlemek
6. Uluslar arası Eşgüdüm
7. Sürdürülebilir Yaşama Saygı

Birincisi, çevre sağlığı için kişilere ve doğal yaşama odaklanmak gerekiyor. Eşitsizlikleri belirlemek ve düzeltmek gerekiyor. İşbirliği ve ortaklık, katılımcı demokrasi içinde çalışmak gerekiyor. Geçmişte olanları düzeltmek, mevcut riskleri kontrol etmek, gelecekteki kirlilik risklerinin ve sorunların önceden önlemi almak gerekiyor. Uluslar arası eşgüdümle çalışmak gerekliliği de önem kazanıyor çünkü çevre dediğimiz olgunun artık bir sınırının çizilemeyeceğini çok iyi biliyoruz. Ne belediye sınırı, ne il sınırı, ne ülke sınırı, çevre sorunu yerküremizin yaşamsal sorunudur. Bu nedenle her bireyin ve özellikle de belediyelerimizin sürdürülebilir bir yaşama karşı saygılı olması ve gereğini sözde değil özde yerine getirmesi yaşamsal önem kazanmaktadır.

*Bu Bildiri Ziraat Mühendisleri Odası Adına Düzenlenmiştir.